

Høringssvar fra Litteratursidens bestyrelse til beslutningsoplæg til et fokuseret digitalt folkebibliotekstilbud

Tak for beslutningsgrundlag og beslutningsoplæg til et fokuseret digitalt folkebibliotekstilbud. Litteratursidens bestyrelse er overordnet enige i retningen og anbefalingen af scenarium 1. Vi mener dog, at oplægget dels mangler blik for SEO i det fokuserede tilbud, dels mangler at tage højde for behovet hos mange brugere for vidensindhold og indhold, der går i dybden.

Vi forholder os i det nedenstående primært til de elementer i beslutningsoplægget, der har en snitflade til indhold, formidling, SEO og Litteratursiden. Vi har desuden spurgt tre centrale aktører i branchen om deres vurdering af behovet for Litteratursiden: Dansk lærerforeningens formand, DR og formanden for Kulturministeriets Bogpanel 2019-2022.

Overordnet – enig i anbefalingen af scenarium 1:

I materialet fremhæves det, at bestyrelsen for Det Digitale Folkebibliotek "hælder til scenarium 1 og rapportens øvrige anbefalinger om, at der er behov for at prioritere vores indsats på det digitale område". Det er en retning, vi bakker op om, fordi vi mener, det er den nødvendige vej at gå for at sikre et fremtidssikkert og værdifuldt digitalt bibliotekstilbud til brugerne. Der er i rapporten tillige nævnt tre målbilleder, og vi tilslutter os målbillede 1.

Den overordnede retning i scenarium 1 dækker imidlertid over en række komplekse problemstillinger og udfordringer, som rapporten ikke tager højde for. Der er store opgaver, der ligesom organisation og økonomi skal arbejdes med, når den overordnede beslutning er truffet af DDF's bestyrelse og medlemmer.

Vi mener dog, at rapporten mangler at tage højde for problematikken vedrørende SEO i det fokuserede tilbud. Når det samme indhold vises på en lang række bibliotekshjemmesider med forskellige url'er, er der tale om 'duplicate content', og de enkelte hjemmesider vil få en lav ranking i Google, da Google honorerer unikt indhold. Se nedenfor i afsnittet 'SEO i det fokuserede tilbud'.

Desuden mener vi, at rapporten mangler at forholde sig til den vigtige opgave, som bibliotekerne har i forbindelse med folkeoplysning og uddannelse med henvisning til Bibliotekslovens formålsparagraf, stk. 1 om "at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Især mangler der blik for behovet hos følgende grupper af brugere, der i høj grad efterspørger indhold med dybde på bibliotekernes platforme:

- Elever på ungdomsuddannelser/studerende/dansklærere
- Biblioteksansatte
- Læseklubdeltagere

Både Litteratursidens statistik fra 2022 (se bilag 1) og brugerundersøgelse fra 2022, viser et stort behov hos brugerne for indhold med dybde. Jf. nedenfor i afsnittet 'Brugernes efterspørgsel efter dybde og viden'.

SEO i det fokuserede tilbud

Problematikken vedrørende SEO i det fokuserede tilbud, der indebærer 'duplicate content', kan betyde, at når brugerne i det nye tilbud søger indhold via Google, vil bibliotekernes indhold komme meget langt nede i rækken af søgeresultater. Dermed vil det samlede forbrug af bibliotekernes digitale tilbud sandsynligvis falde, ikke mindst i lyset af at brugerne ofte kommer via Google. 75 procent af Litteratursidens besøgende kommer via Google. Konsekvensen kan blive, at de kommercielle websites som forlagssider, Saxo, Mofibo og det kommende Amazon vil overtage den digitale litteraturformidling.

En undersøgelse fra 2019 udarbejdet af Randers Bibliotek med reference til Danskernes Digitale Bibliotek, undersøgte, hvordan bibliotekernes hjemmesider kunne rankere højere i Google. Undersøgelsen havde

fokus på, hvorfor og hvordan bibliotekerne kunne drage fordele af Litteratursidens høje ranking i Google via blandt andet gensidig linkning frem for at kopiere indhold.

En måde at undgå 'duplicate content' og den lave ranking i Google kan være at have korte formater med det lokale bibliotek som afsender, der linker til relateret og mere vidensbaserede indhold på Litteratursiden.dk. Dette vil også kunne spille fint sammen med brugssituationen, hvor brugeren vælger om der er behov for den korte eller lange version af indholdet.

Der findes forskellige tekniske løsninger, der - sammen med betaling - kan sikre, at man ikke frasorteres af Google, og derfor opfordrer vi til, at der i udviklingen af NEXT arbejdes på at finde løsninger, der kan sikre, at indhold ikke frasorteres i Googles SEO, selvom det optræder på flere hjemmesider. I øvrigt er det også en problematik, der gælder for BPI og grunden til at en del biblioteker fravælger indhold fra BPI, da de ikke vil miste SEO på deres hjemmesider.

Et andet vigtigt aspekt i tilknytning til SEO i forhold til at få indholdet ud til brugerne, er, at der skal kunne linkes til bogposten centralt i stedet for at linke til indholdet lokalt. I dag linker forlag, forfattere, undervisere og almindelige læsere dagligt til Litteratursidens anmeldelser og andet indhold på blandt andet de sociale medier. Fortsætter Litteratursiden ikke som selvstændigt site, er det af afgørende betydning for udbredelsen af indholdet, at forfattere og forlag m.fl. kan linke til bogposten centralt, da det ikke er sandsynligt, at de i samme omfang vil linke til indholdet på en lokal biblioteksside.

Litteratursidens indhold mere i spil i bibliotekernes samlede tilbud

Selv om der er en problematik vedrørende SEO, deler vi ønsket om at sætte Litteratursidens indhold mere i spil i det samlede digitale tilbud gennem NEXT. Det kunne som anbefalet med fordel ske via en national central redaktion, både for at spare ressourcer og for at øge kvaliteten af indholdet. Denne bevægelse ligger i forlængelse af den stigende deling af Litteratursidens indhold på bibliotekernes platforme i de senere år, hvor Litteratursiden er en central aktør i det samlede digitale bibliotekstilbud. I dag deles der primært nyheder/korte artikler, mens en mere omfattende og systematisk deling af Litteratursidens forskellige indholdstyper på de lokale bibliotekers hjemmesider og de tre apps via den fælles CMS vil foregå mere effektivt ved at BPI (eller et andet værktøj for deling af indhold) udvikles.

Vi er også enige i ønsket om at sætte indholdet i spil som del af den effektive udforskning tæt på den relevante brugssituation, forudsat at det både indebærer inspirationsbaseret- og vidensindhold. Det er i øvrigt den måde, Litteratursiden er opbygget på, nemlig ved at kuratering af indhold er bygget op omkring bogposten, hvor brugeren både præsenteres for indhold om bogen og relateret indhold.

Gennem et fokuseret digitalt tilbud vil vi nu få muligheden for at bringe Litteratursidens kvalitetsindhold ud til flere og ikke mindst andre/nye brugere. Det tror på, at vi kan i et fokuseret tilbud, hvor indholdet integreres i de lokale hjemmesider – og det kan gøres på mange forskellige måder. Der kan blive brug for at ændre i prioriteringerne af indholdstyper og samtidig skabe nye kortere formater. De korte anmeldelser, ofte med afsæt i et bestemt emne, som Litteratursiden gennem de sidste par år har haft i Jyllands-Postens bogtillæg JP Bøger og Ældresagens medlemsblad er gode eksempler på korte og lettilgængelige formater, der vil egne sig godt til både bibliotekernes hjemmesider og de tre apps.

Der er masser af kvalitetsindhold at trække på fra Litteratursiden, der er opbygget og kurateret gennem mere end 20 år. Anmeldelserne vises i dag på såvel biblioteksappen som eReolens app. Det er indlysende at anvende Litteratursidens indhold til at styrke "et samlet værditilbud med et tydeligt fælles brand", og vi bakker op om, at de digitale tilbud i højere grad knyttes til folkebibliotekerne for på den måde at styrke bibliotekernes brand - og omvendt.

Brugernes efterspørgsel efter dybde og viden

I Litteratursidens statistik, bilag 1, ses en stor efterspørgsel efter vidensindhold og indhold med dybde. På fane 4 med Top 20 peger næsten alle elementer på læringsdelen. Således havde både portrættet af Herman Bang og analyse/anmeldelse af Tove Ditlevsens 'Barndommens gade' i 2022 over 20.000 sidevisninger. En artikel, der forklarer hvad en novelle er, og dermed primært bruges i undervisningssammenhænge, fik 16.000 visninger i 2022.

Unge på ungdomsuddannelser/studerende/dansklærere efterspørger i høj grad viden og dybde:

- Elever på ungdomsuddannelser samt studerende på danskfaget og på læreruddannelsen: Litteratursidens Top 20 på tværs af indholdstyper (jf. Statistik bilag 1, fane 4) vidner om, at Litteratursiden i høj grad bruges af gymnasieelever og gymnasielærere i danskfaget. Fem af forfatterne fra gymnasiets kanonliste figurerer på Litteratursidens top 20 og fik alle mellem 10.000 og 22.000 sidevisninger i 2022: Herman Bang, Karen Blixen, H.C. Andersen m.fl. I det hele taget er klassikere meget besøgte på Litteratursiden, som det fremgår af statistikken.
- Dansklærere på ungdomsuddannelserne/seminarier og i udskoling i forbindelse med forberedelse af danskundervisningen.

Derudover efter efterspørger biblioteksansatte og læseklubdeltagere også vidensindhold.

- Bibliotekarere i forbindelse med vejledningen af brugerne – i det hele taget understøtter Litteratursidens indhold formidlingen på det fysiske bibliotek. Flere biblioteker laver fx fysiske udstillinger med afsæt i sitets aktuelle temaer. I 2020 udarbejdede vi en undersøgelse af, i hvilket omfang Litteratursiden bruges på bibliotekerne, og konklusionen var, at sitets indhold i høj grad anvendes både i det digitale og fysiske bibliotek.
- Læseklubdeltagere og andre læsere, der søger dybde og forskelligt indhold i læseklubber: Her er for eksempel et citat fra en bruger i brugerundersøgelsen (bilag 2): "*Jeg er i to læsekredse og læser altid anmeldelser og analyser af de bøger, vi læser.*"

Indhold i det digitale tilbud til læring og undervisning

I beslutningsoplægget lægges der op til, at det indhold, der skal sættes i spil på bibliotekernes platforme i det fokuserede tilbud, først og fremmest er inspiration, som understøtter den 'effektive udforskning' i den relevante brugssituation. Tilsyneladende får det mere dybdegående indhold, vidensdelen ikke (så meget) plads i det lokale tilbud.

Denne tilgang til indhold virker som et skridt over i en mere kommerciel retning, mens de fleste brugere efterspørger den ikke-kommercielle og troværdige formidling, som bibliotekerne står for. Det afspejles i Litteratursidens aktuelle brugerundersøgelse. De kommercielle kanaler promoverer mest den nye litteratur og bestsellere, mens det er bibliotekernes opgave at eksponere både den aktuelle og den ældre litteratur, de brede og de smallere titler. Bibliotekernes troværdighed er et modsvar til chatGPT, kommercielle tjenester, algoritmestyrede systemer og fake news, som bibliotekerne kommer til at forholde sig endnu mere til i de kommende år, ikke mindst chatGPT.

Hvis det besluttes, at Litteratursiden ikke kan fortsætte som selvstændigt site, mener Litteratursidens bestyrelse, at det er afgørende at få denne dybde og viden med ind i bibliotekernes fokuserede tilbud. Alternativt vil brugerne mangle et sted at gå hen, når de søger viden, dybde og læring, og det digitale bibliotek vil dermed ikke leve op til Bibliotekslovens formål om at 'fremme oplysning, uddannelse og kulturelle aktiviteter'.

Litteratursiden.dk som separat website

I beslutningsoplægget anbefales, at litteratursiden.dk kan fastholdes som selvstændigt website. Vi tilslutter os de justeringer der er behov for, herunder at der kobles til det lokale bibliotek fremfor bibliotek.dk. Desuden skal det tydeligt fremgå, at biblioteket er afsender af Litteratursiden og dermed er en del af bibliotekernes fælles brand. Dette kunne for eksempel gøres ved en navneændring til 'Litteratursiden – bibliotekernes litteratursite', som fremhæves på alle undersider og platforme.

Litteratursiden havde 161.390 unikke besøgende i gennemsnit pr. måned i perioden 2020 – 2022, og det viser et behov hos mange brugere. Litteratursiden har været med til at give bibliotekerne en stærk stemme om litteratur i den offentlige debat. Med sitet som omdrejningspunkt er der etableret en række tætte samarbejder i branchen, som der er stor værdi i at fastholde, da de sikrer at indholdet kommer ud til langt flere brugere.

Bestyrelsen har haft en dialog om fordele og ulemper ved at fortsætte Litteratursiden som selvstændigt site. Udgiften til den tekniske drift, vedligehold og opdateringer har naturligvis spillet ind i diskussionerne. Selve IT- driften koster 138.720 kr. pr. år, mens den store udgift er koordinering og redaktion af indhold. Da der i beslutningsoplægget anbefales at bruge Litteratursidens indhold i CMS'en, skal der alligevel produceres og redigeres indhold, og derfor er der ikke mange ekstra udgifter ved at drifte selve sitet. Udgifterne står fint mål med den merværdi, der er ved at fastholde sitet.

Selv om det umiddelbart ville være optimalt at samle alle bibliotekernes tilbud på en platform, er der stærke argumenter, ikke mindst hvad angår SEO, det høje besøgstal og vidensindhold, for at fastholde Litteratursiden som separat website. Der vil især være risiko for at miste elever og studerende, hvis ikke sitet fastholdes som selvstændigt site. Den centrale redaktion kunne sagtens stå for indhold til både bibliotekernes hjemmesider og til et selvstændigt site.

Bestyrelsen understreger samtidig vigtigheden af, at Litteratursiden som alternativ til at være separat website kunne være en fane på bibliotekernes hjemmesider. Der er fordele i at al biblioteksindhold er på samme platform, og at al vedligehold foregår et sted. Samtidig pointerer bestyrelsen, at vidensindhold skal med i CMS'en, så det ikke blot er det hurtige inspirationsindhold, som brugerne kan finde lokalt. Desuden vil der være brug for at se på indhold og formater, så dele af indholdet fremover i højere grad skræddersyes til bibliotekernes platforme.

Der vil under alle omstændigheder brug for overgangsordninger, og Litteratursiden må fastholdes som site til NEXT er helt færdigudviklet for at se, hvordan indholdet kan sættes i spil i den fælles CMS. Det vil sige, at Litteratursiden bør som minimum fastholdes til og med 2024.

Udtalelser fra centrale aktører i litteraturverdenen

Vi har spurgt tre centrale aktører om deres vurdering om behovet for Litteratursidens og sitets indhold:

Udtalelse fra Maren Pilgaard, formand for Dansklærerforeningens fællesbestyrelse (udtalelsen er godkendt på bestyrelsesmødet for alle Dansklærerforeningens sektionsformænd den 9.3. 2023)

I alle sektioner af danskundervisningen bruger vi ofte Litteratursiden, såvel som lærer og som anbefaling til eleverne i forbindelse med de læser en tekst, skal skrive opgaver, eller når de skal finde inspiration til bøger, de kunne have lyst til at læse. Jeg som lærer på STX kunne slet ikke forestille mig danskundervisningen uden Litteratursiden, som den fungerer nu.

Behovet for Litteratursiden er stort, dels i den daglige lektielæsning og undervisning, men ikke mindst til opgaveskrivning og de større skriftlige opgaver. Desuden tænker jeg det også vigtig for at modvirke kopiering af studienetsopgaver og lignende platforme for slet ikke at tale om ChatGPT.

Udtalelse fra litteraturprofessor Anne Marie Mai, Syddansk Universitet. Formand for Kulturministeriets Bogpanel 2018-2022.

"Med Litteratursiden er der skabt en enkel tilgang til viden og information om forfattere, værker og aktuelle temaer. Litteratursiden er en vigtig del af nutidens bogkultur, hvor brugere både søger inspiration til læsning og information om litteraturen. Litteratursiden er veltænkt og veltilrettelagt, så det er nemt og overskueligt at finde rundt og blive godt oplyst. Det er meget vigtigt for læsere i alle aldre, at Litteratursiden forsat er et separat og overskueligt site. Der er i høj grad brug for den samlede tilgang til bog- og læsekulturen, som Litteratursiden så effektivt og dygtigt leverer.

Litteratursiden imødekommer vigtige studiebehov hos både elever og studerende. Her er det altid let at få et overblik nye udgivelser, en oplysende analyse af en forfatters nye bog samt et sammenfattet overblik over forfatterskabet. () Litteratursidens materiale er helt uundværligt for elever og studerende i arbejdet med litteratur. Her kan man få ideer til opgaver, blive gjort opmærksom på aktuelle temaer og tendenser og få god inspiration til at komme i gang med sit videre arbejde. For os på litteraturstudierne er Litteratursiden altid med i undervisningen, men den har også en udformning og formidling, der gør den relevant for alle læsere." (4. marts 2023)

Udtalelse fra Kåre V. Poulsen, Redaktør, DR Kultur og Fakta:

"Hvis Litteratursidens indhold ikke længere findes samlet på litteratursiden.dk vil jeg komme til at mangle et sted som omfavner både de specifikke værker og sætter dem ind i en sammenhæng. () Hvis den viden, som bibliotekerne har om de værker, som de stiller borgerne til rådighed, ikke har et samlet sted hvor det findes og hvor der er en volumen i bredde af genrer og over tid, vil den digitale litteraturformidling i mine øjne blive et vigtigt sted fattigere. Det vil også kunne påvirke samspillet med DR omkring Romanprisen, hvor Litteratursidens samlede fornemme overblik over det kontinuerlige fokus på de 6 udvalgte romaner med anmeldelser, analyser og interviews med de 6 forfattere er et vigtigt element i samarbejdet.

Danmark har få steder, hvor der er mulighed for at finde andet end de hurtige og overfladiske bogartikler. () Den let tilgængelige, saglige forståelse af vores samtid set gennem en litteraturens linse, som Litteratursiden tilbyder os, er unik og mere værdifuld end det meste på markedet og vil efterlade et stort hul, hvis den forsvinder. De uafhængige, brede og appetitlige indgange til alverdens genrer er et fantastisk digitalt tilbud, som for både almindelige læsere og professionelle videnspersoner har stor glæde af." (7. marts 2023)

Andet indhold til de lokale bibliotekers websider via en central redaktion

Tilsammen varetager eReolen og Litteratursiden formidling af fysiske og digitale materialer, men der vil også være en stor opgave i at samle, koordinere og udvikle øvrigt digitalt indhold, som ikke i første omgang tager afsæt i formidling af skønlitteratur og faglitteratur, til de lokale bibliotekers hjemmesider. Rapporten tager ikke umiddelbart højde for det digitale indhold, som ikke tager afsæt i litteraturformidling, men mere er aktuelt indhold om sportsbegivenheder, årstider, mærkedage, aktuelle emner, som også er relevant på bibliotekernes websites. Dette arbejde kan med fordel organiseres i den centrale redaktion, som koordinerer litteraturformidlingen for at sikre produktion, stordriftsfordele og kvalitet til alle bibliotekernes websites. Desuden vil der også være en kobling til relevante materialer inden for emnet. Selve produktionen kan finde sted i de lokale biblioteker og redigeres i den centrale redaktion. Hvis opgaverne placeres i den centrale redaktion, må der tilføres flere ressourcer til den.

Litteratursidens organisering og formidling for og sammen med bibliotekerne hviler på en national funderet redaktion på 4 medarbejdere. Redaktionen og måden at arbejde på svarer til det der i oplægget beskrives som en "central redaktion med et samarbejdende ansvar på tværs af kommuner" (afsnit fra side 66). Litteratursidens produktion finder primært sted i medlemskommunerne bl.a. via ca. 45 anmeldere fra kommuner over hele landet. Aktiviteterne koordineres, kurteres og planlægges af redaktionen, og

gennem ca 100 biblioteksambassadører sikres at indholdet også bruges og deles af såvel det fysiske som det digitale bibliotek over hele landet.

Organisering af DDF

Mange beslutninger peger ind i DDFs sekretariat og til sekretariatslederen (bl.a. side 66-). Det er uhensigtsmæssigt, når der skal handles hurtigt og være stor agilitet til stede. Desuden savner vi biblioteksfaglige kompetencer i forhold til det digitale folkebibliotekstilbud, nu hvor det ser ud til at fagudvalg nedlægges. Der bør rettes stor opmærksomhed på at "et centralt sekretariat med ansvar fra det fulde tilbud" (side 66-) vil være langt væk fra branchen, og det skaber en risikabel sårbarhed i forhold til sammenhængskraft. At samle alle beslutninger et centralt sted er ikke hensigtsmæssigt. Vi bakker op om decentralisering med afsæt i Det Digitale Folkebiblioteks strategi.

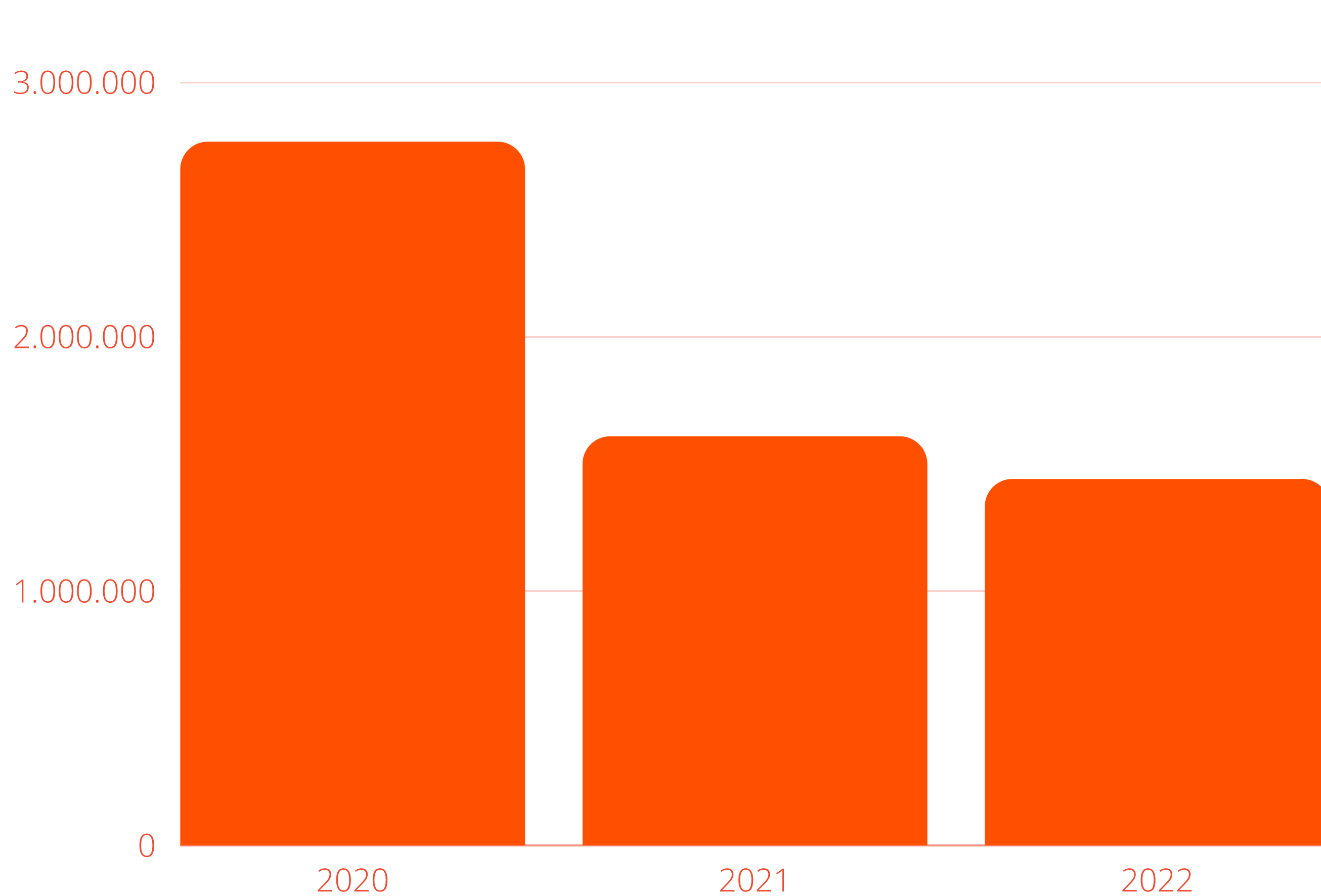
Litteratursidens bestyrelse har som en del af processen givet input til DDFs bestyrelse. Her blev det lagt frem at en fælles redaktion for eReolen og Litteratursiden vil være en god ide, da synergimulighederne er store. Der er fordele i at samle de to nuværende redaktioner til en fælles redaktion, der arbejder helhedsorienteret med at sikre brugernes adgang til titler og som har litteraturformidling i fokus. Da begge redaktioner har base i Aarhus Bibliotekerne bør processen ligge her og have stor medarbejderinddragelse.

Økonomi

Litteratursiden er organiseret som en forening med ca. 92 kommuner er medlemmer. Hver kommune betaler kr. 12.000 årligt for medlemskab. Vi vil foreslå medlemmerne at fortsætte foreningens eksistens for at fastholde en indtægt, indtil en ny økonomisk model er på plads. Generelt vil vi opfordre DDF til en grundig gennemgang og prioritering af midlerne ift. brugernes anvendelsesmønstre. Når man f.eks. ser på resultaterne af analysen af tekstlicenserne præsenteret på medlemsmøde i DDF den 31/1 2023 synes der at være midler, som kan omprioriteres

På vegne af Litteratursidens bestyrelse, Formand Susanne Gilling og chefredaktør Lise Vandborg

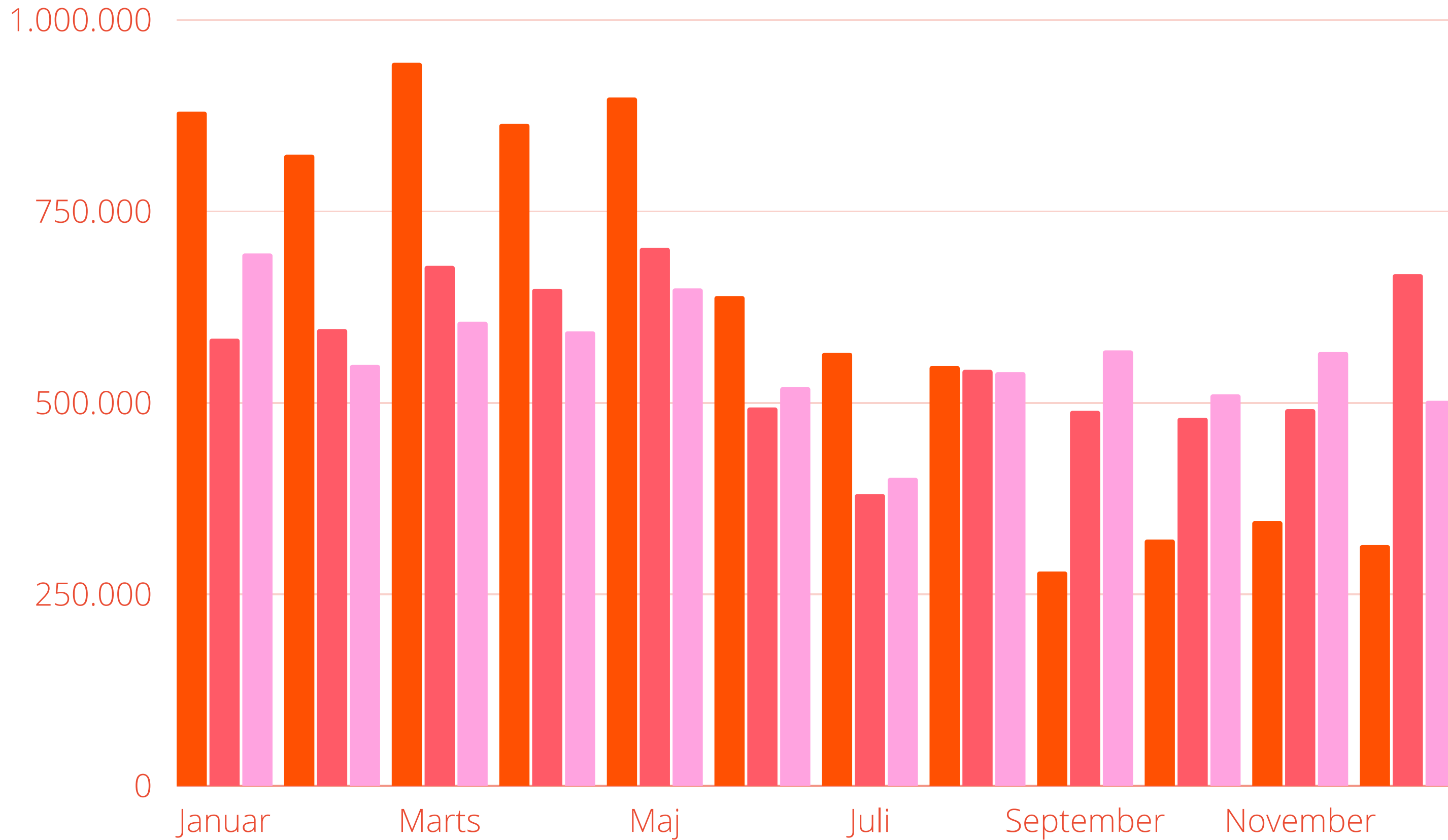
Litteratursidens bestyrelse: Susanne Gilling, Pia Henriette Friis, May-Britt Diechmann, Esben Fjord, Bente Kristoffersen og Anna Margrethe Skov. Litteratursidens statistik 2022 er vedhæftet som bilag.

**Unikke
besøgende
pr. år i
2020 - 2022**

**Unikke besøgende
gennemsnit
pr. måned i perioden
2020 - 2022: 161.390**

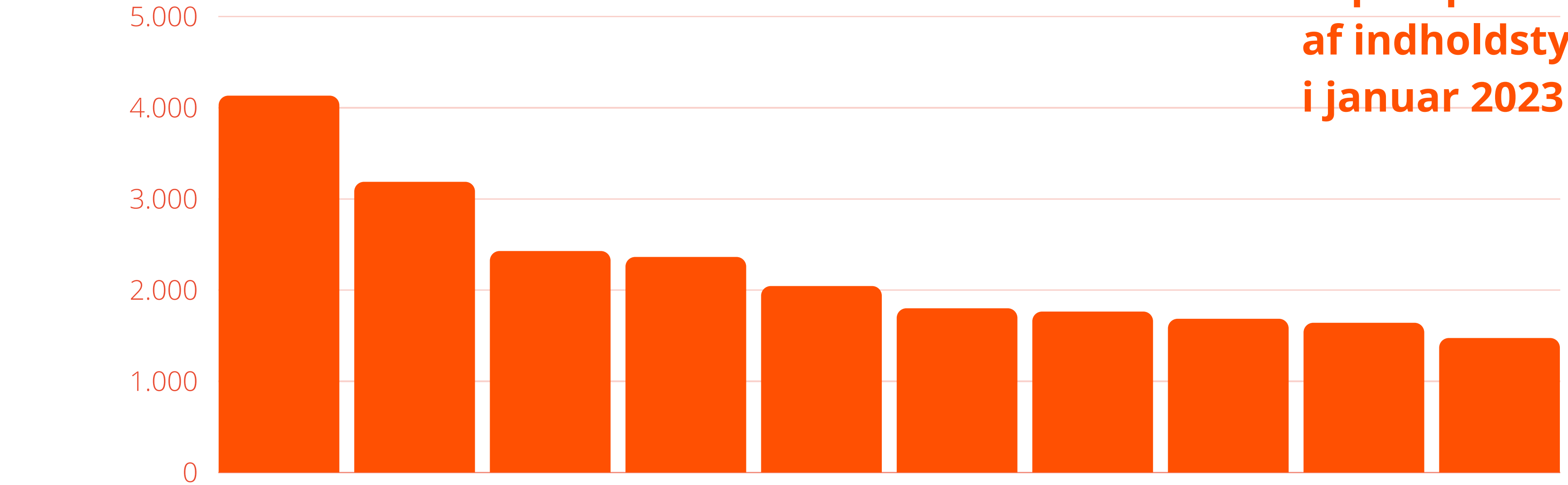
Sidevisninger 2020 - 2022

2020: 618.070
2021: 562.510
2022: 558.042

Top 10 på tværs af indholdstyper* i januar 2023

Tema: Årets bedste bøger 2022

Portræt: Glenn Bech

Bog: Meter i sekundet

Artikel: Året har 16 måneder

Artikel: Genre - hvad er en novelle

Portræt: Thomas Korsgaard

Bog: Pigedyr

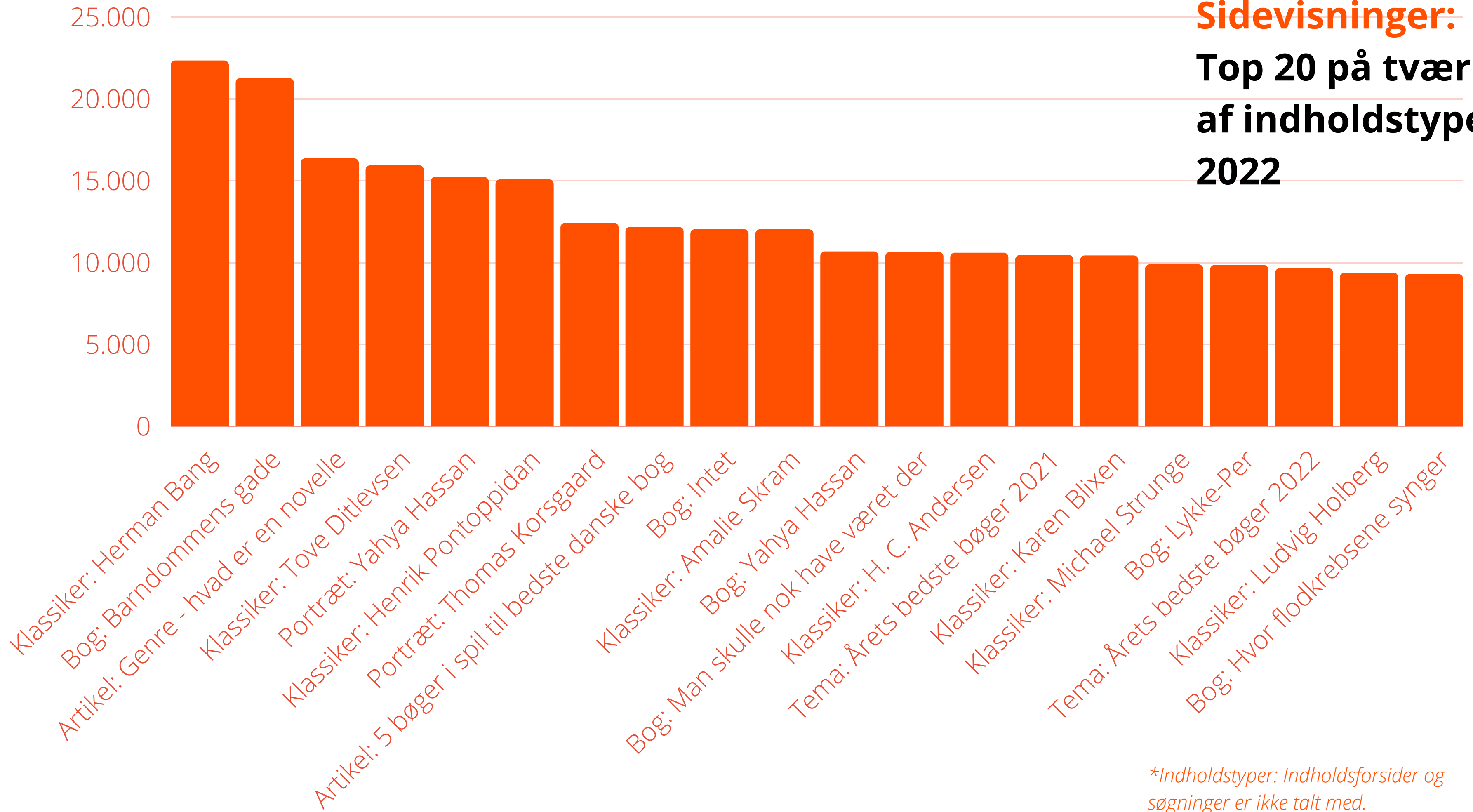
Portræt: Henrik Nordbrandt

Bog: Hændelsen ved vand

Bog: Hændelsen ved vand

*Indholdstyper: Indholdsforsider og søgninger er ikke talt med.

Sidevisninger: Top 20 på tværs af indholdstyper* 2022

*Indholdstyper: Indholdsforsider og søgninger er ikke talt med.

19.748 følgere

9.093 følgere